

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie V./2017
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 566/2016
populárny názov	Zásah do povinnosti mlčanlivosti notára
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.02.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	K prelomeniu ochrany súkromia vrátane dovoleného zásahu do povinnosti mlčanlivosti môže zo strany verejnej moci dôjsť iba celkom výnimočne, ak je to nevyhnutné a účel sledovaný verejným záujmom nie je možné dosiahnuť inak. Pri nedodržaní niektorej podmienky ide o zásah protiústavný.
skutkový stav a základné fakty	Finančná polícia 12. marca 2008 u sťažovateľa (notára, pozn.) ako povinnej osoby v zmysle § 3 písm. e) zákona č. 367/2000 Z. z. začala kontrolu zameranú na dodržiavanie zákona č. 367/2000 Z. z. Sťažovateľ pri tejto kontrole predložil spravodajskej jednotke program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti z 10. februára 2005, ako aj čestné vyhlásenie, že sa počas výkonu svojej notárskej činnosti nestretol s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Ďalej je nesporné, že 8. apríla 2008 bola sťažovateľovi doručená výzva finančnej polície na poskytnutie doplňujúcich údajov a podkladov, a to aj údajov o všetkých obchodných operáciách za obdobie od 1. októbra 2007 do 31. marca 2008, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 367/2000 Z. z., ako aj dokladov o nich a informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom týchto obchodných operácií zúčastnili (teda všetkých notárskych zápisníc vyhotovených sťažovateľom bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá operácia). Sťažovateľ sa k tejto výzve vyjadril podaním z 21. apríla 2008, v ktorom zároveň požiadal o vysvetlenie pojmu „obchodná operácia“ v zmysle zákona č. 367/2000 Z. z. Dňa 20. mája 2008 bolo sťažovateľovi doručené oboznámenie s kontrolnými zisteniami s tým, že v oboznámení neboli zodpovedané otázky sťažovateľa týkajúce sa charakteristiky obchodných operácií, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie. Podaním z 2. júna 2008 sťažovateľ reagoval na predchádzajúce oboznámenie spravodajskej jednotky. Dňa 7. júla 2008 sa finančná polícia opäť domáhala sprístupnenia bližšie nešpecifikovaných údajov o obchodných operáciách, pričom z úradného záznamu vyplýva, že sťažovateľ sa z dôvodu, že má zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti, dožadoval spresnenia, aké skutočnosti má sprístupniť. Dňa 16. júla 2008 bol sťažovateľ opätovne vyzvaný na poskytnutie informácií a dokladov, a to bližšie nešpecifikovaných údajov o obchodných operáciách. Ďalej finančná polícia v upovedomení z 25. augusta 2008 o začatí správneho konania konštatovala, že

v žiadosti z 9. júla 2008 ponechala sťažovateľovi vlastnú iniciatívu a dala mu možnosť, aby preukázal plnenie svojich povinností v rozsahu, v akom uzná za vhodné.

Rozhodnutím finančnej polície sp. zn. PPZ-23-19/BOK-FP-II-2008 z 24. septembra 2008 bola sťažovateľovi uložená pokuta 300 000 Sk za porušenie povinností ustanovených v § 6 ods. 1 písm. a) a § 6 ods. 3 písm. a) a d) zákona č. 367/2000 Z. z.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, v ktorom žiadal rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť.

Rozhodnutím č. SLV-653/OLVS-2008 z 2. decembra 2008 ministerstvo vnútra zmenilo rozkladom napadnuté rozhodnutie finančnej polície tak, že uloženú pokutu znížilo na 200 000 Sk.

Včas podanou žalobou sa sťažovateľ domáhal preskúmania tohto rozhodnutia ministerstva vnútra, jeho zrušenia a vrátenia na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 S 31/2009 z 25. marca 2011 zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie ministerstva vnútra a vec vrátil žalovanému ministerstvu vnútra na ďalšie konanie. Vo svojom rozsudku uviedol, že vo veci konajúci správny orgán nevymedzil určite, jasne a zrozumiteľne a nezameniteľne predmet konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním a bolo v súlade s § 47 ods. 2 Správneho poriadku. Taktiež výšku uloženej sankcie riadne neodôvodnil, a preto v uvedených častiach bolo jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Rozhodnutím ministerstva vnútra z 28. júla 2011 minister, opätovne rozhodujúc o rozklade podanom sťažovateľom proti rozhodnutiu finančnej polície sp. zn. PPZ-23-19/BOK-FP-II-2008 z 24. septembra 2008, zmenil prvostupňové správne rozhodnutie tak, že sťažovateľovi uložil pokutu vo výške 6 638,78 € za porušenie povinností ustanovených v zákone č. 367/2000 Z. z.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S 142/2011 z 10. apríla 2014 v súlade s § 250j ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku zrušil na základe žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sp. zn. SLV-OLVS-103/2011 z 28. júla 2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, súčasne žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v rámci správneho prieskumu vyhodnotil z obsahu administratívneho spisu skutkové okolnosti predchádzajúce vydaniu rozhodnutia ministerstva z 28. júla 2011 a konštatoval, že viaceré výzvy zaslané sťažovateľovi boli bez konkrétnej špecifikácie na predloženie požadovaných listín oprávnenou osobou. Zároveň uviedol, že v danom prípade išlo o rozpor, keď na jednej strane bolo potrebné chrániť záujmy štátu a zabezpečiť ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, na strane druhej stála povinnosť notára ustanovená v zákone Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, ako aj v Etickom kódexe notára zachovávať mlčanlivosť. Berúc na zreteľ, že notár ako dôverník svojho klienta je viazaný mlčanlivosťou, bol krajský súd toho názoru, že notár nemôže využívať dôverné informácie v neprospech klienta a akúkoľvek dôvernú informáciu môže vyzradiť len so súhlasom klienta alebo na jeho príkaz, pričom výnimku z povinnosti mlčanlivosti obsahuje Notársky poriadok.

Krajský súd napriek tomu, že nespochybnil právny záver finančnej polície, ako aj ministerstva vnútra o povinnosti notára poskytnúť súčinnosť pri ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, bol toho názoru, že v záujme zachovania mlčanlivosti o skutočnostiach týkajúcich sa klientov by sťažovateľ ako notár mal vedieť, akých listín a ktorých skutočností sa správny orgán domáha.

V konaní o rozklade, ako aj v konaní pred súdmi v správnom súdnictve bolo sporné posúdenie rozsahu povinnosti mlčanlivosti uloženej notárovi vo vzťahu k povinnosti poskytnúť finančnej polícii dôkazy a listiny preukazujúce plnenie povinnosti notára predložiť údaje o obchodných operáciách, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie, pričom sťažovateľ tvrdil, že rozsah žiadosti správneho orgánu o poskytnutie údajov a dokladov pre účely preukázania splnenia povinnosti povinnej osoby bol nedostatočne identifikovaný.

Na základe odvolania ministerstva vnútra najvyšší súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 142/2011 z 10. apríla 2014 tak, že

	žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva vnútra z 28. júla 2011 zamietol a zároveň sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.
z odôvodnenia	<p>Sťažovateľ tvrdí, že jeho v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a právo podľa dohovoru boli porušené tým, že najvyšší súd v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra zvolil svojvoľný a arbitrárny výklad právnych predpisov k otázke stretu povinnosti mlčanlivosti notára a jeho povinností na úseku boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, neprihliadol na závažné procesné vady, ktoré sa vyskytli v správnom konaní a na ktoré sťažovateľ poukazoval, a napokon sa presvedčivým spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd sa vo svojej doterajšej judikatúre už priklonil k zásade prednosti ústavne konformného výkladu, čo v konaní o súlade právnych predpisov vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR.“ (PL. ÚS 15/98) Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).</p> <p>Podstatnou pre rozhodnutie bola pre ústavný súd otázka, či sa najvyšší súd v napadnutom konaní dostatočne zaoberal námietkou sťažovateľa spočívajúcou v jeho tvrdení o nedostatočnej identifikácii rozsahu žiadosti (teda vymedzeniu predmetu kontroly) finančnej polície ako správneho orgánu o poskytnutie údajov a dokladov na účely preukázania splnenia povinnosti povinnej osoby podľa § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z., v dôsledku ktorej by sťažovateľ sprístupnil aj dokumenty a informácie, ktoré by ako povinná osoba nebol povinný sprístupniť podľa zákona č. 367/2000 Z. z., čím by sa dopustil porušenia povinnosti mlčanlivosti podľa Notárskeho poriadku, pretože na takéto dokumenty a informácie by sa nevzťahoval § 7 ods. 6 zákona č. 367/2000 Z. z.</p> <p>V prerokúvanej veci došlo k stretu práv, resp. povinností sťažovateľa, ktorý je ako notár v zmysle § 39 ods. 1 Notárskeho poriadku, ako aj čl. 7 ods. 1 Etického kódexu notára povinný zachovávať mlčanlivosť (čím sa vo svojej podstate chráni súkromie dotknutého jednotlivca), a oprávnení a povinnosti finančnej polície, ktorá vykonáva kontrolu plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 367/2000 Z. z.</p> <p>Ústavnému súdu je zrejmé, že boj proti praniu špinavých peňazí znamená aj zásah do historicky silne zakoreneného inštitútu profesijného tajomstva právnych profesionálov, avšak je potrebné podotknúť, že v prerokúvanej veci išlo o kontrolu plnenia administratívnych povinností sťažovateľa.</p> <p>Najvyšší súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že správny orgán tým, že odkázal (bez konkrétnej špecifikácie) sťažovateľa na relevantné ustanovenia právneho rámca upravujúceho plnenie zákonného účelu zákona č. 367/2000 Z. z., si splnil svoju povinnosť postupovania v úzkej súčinnosti s účastníkom konania v zmysle ustanovení Správneho poriadku upravujúcich postup správneho orgánu v konaní. K požiadavke špecifikácie právnych úkonov sťažovateľa ako povinnej osoby uviedol, že s ohľadom na široký okruh povinných osôb zákonodarca nemohol vymedziť všetky možné neobvyklé obchodné operácie, ku ktorým dochádza pri výkone tej-ktorej činnosti, na ktorú sa zákon vzťahuje.</p> <p>Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je nepochybne súčasťou práva na spravodlivý proces. Všeobecný súd sa vyvaruje arbitrárnosti rozhodnutia aj tým, ak v konaní aplikuje správny právny predpis a jeho obsah vyloží v súlade s výkladovými postupmi. Jednou zo základných požiadaviek kladených na výklad právnych predpisov zo strany súdu je ústavný imperatív zakotvený v čl. 152 ods. 4 ústavy vykonávať ústavne konformný výklad právnych predpisov.</p>

	<p>Najvyšší súd však podľa názoru ústavného súdu pri výklade § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z., ako aj § 39 Notárskeho poriadku pre účely prerokúvanej veci túto svoju povinnosť nedodržel a výklad tohto ustanovenia z hľadiska jeho ústavnej konformnosti nevykonal.</p> <p>V prípade požiadavky finančnej polície sprístupniť notárske zápisnice bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá obchodná operácia na účely preverenia či obsahujú, alebo neobsahujú záznamy o právnych úkonoch, ktoré by mohli byť neobvyklou obchodnou operáciou, a teda či si sťažovateľ ako povinná osoba plní povinnosti podľa zákona č. 367/2000 Z. z., podľa názoru ústavného súdu ide o závažné vybočenie z medzí ustanovených ústavou.</p> <p>Ústavný súd preto rozhodol tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 47/2014 a jeho rozsudkom z 25. februára 2016 porušené boli.</u> <u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 47/2014 z 25. februára 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	ÚS SR: PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06
súvisiace právne predpisy	zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)
klúčové slová	<p>pokuta</p> <p>správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov</p> <p>notár, notárska činnosť</p>

spisová značka	III. ÚS 625/2016
populárny názov	Právomoc súdu vydávať pokyny v konkurznom konaní
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.02.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Ak z rozhodnutia všeobecného súdu nemožno identifikovať dôvody, pre ktoré oprel svoju právomoc v danom prípade udeľovať správcom pokyn o § 82 ods. 2 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, tento súd neposkytol zrozumiteľné a dostatočne objasňujúce odpovede na ním zvolený postup a aplikáciu právnej normy, čím porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd vyhlásil konkurz na majetok úpadcu, pričom sťažovateľ si v konkurznom konaní prihlásil pohľadávky vo výške 166 176 852,24 € spolu s príslušnými zabezpečovacími právami. Pohľadávka sťažovateľa bola veriteľmi popretá čo do dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, ako aj v časti zabezpečovacieho práva, pričom v súčasnosti je na okresnom súde vedené dosiaľ právoplatne neskončené incidenčné konanie pod sp. zn. 26 Cbi 6/2015 o určenie pravosti pohľadávky. Okresný súd svojim uznesením z 15. mája 2015 sťažovateľovi priznal hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretou pohľadávkou v rozsahu celej ním prihlásenej pohľadávky. Následne napadnutým uznesením okresný súd uložil správcom povinnosť postupovať v zmysle § 82 ods. 2 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii a žiadať okresný súd o záväzný pokyn v prípade speňažovania majetku oddelenej podstaty sťažovateľa, a to až do právoplatného rozhodnutia v incidenčnom konaní.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tom, že ak okresný súd z „ďalších práv spojených s pohľadávkou“ podľa § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do 28. apríla 2015, resp. podľa § 32a ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v platnom a účinnom znení, extrahuje právo veriteľa na udeľovanie záväzných pokynov správcovi na speňaženie majetku úpadcu, dopúšťa sa arbitrárneho výkladu dotknutého ustanovenia. Zároveň ak okresný súd toto právo priznáva sebe samému, prekračuje svoju právomoc, čím sa dopúšťa konania v rozpore s ústavnou zásadou <i>secundum et intra legem</i>.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu je odpoveď okresného súdu na individualizovanú spornú otázku spočívajúcu vo výklade „ďalších práv spojených s pohľadávkou“ podľa § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do 28. apríla 2015, resp. podľa § 32a ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v platnom a účinnom znení, vo väzbe na § 82 ods. 2 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii nedostatočná. V sťažovateľovej veci okresný súd neučinil formulovanej požiadavke na kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia zadosť, preto v tomto aspekte jeho uznesenie nevyhovuje požiadavkám vyplývajúcim zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ba ani požiadavkám zaručeným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní (ne)dostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je posúdiť dôvodnosť námietok. Musí však dospieť k jednoznačnému záveru, či sa okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia s nastolenými otázkami dostatočným spôsobom vysporiadal. Okresný súd pritom otázku opretia svojej právomoci udeľovať správcovi pokyn o § 82 ods. 2 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii dostatočne nevysvetlil, nezaoberal sa vzťahom tohto ustanovenia s ustanovením § 32a ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a ani otázkou, či konkurzný súd je o návrhu na priznanie alebo nepriznanie hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou oprávnený rozhodnúť ako o jednom komplexe práv alebo či tieto práva od seba môže oddeľovať (a ak áno, tak na základe akého zákonného ustanovenia). Popísanými nedostatkami je napadnuté uznesenie okresného súdu ústavne pochybné, pretože z neho nemožno identifikovať dôvody, pre ktoré okresný súd oprel svoju právomoc v danom prípade udeľovať správcovi pokyn o § 82 ods. 2 písm. e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii.</p> <p>Ústavný súd na podklade identifikovaných nedostatkov prijal záver, podľa ktorého okresný súd odôvodnením napadnutého uznesenia nenaplnil požiadavky vyplývajúce zo základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ani z jeho práva na spravodlivé súdne konanie, pretože neposkytol zrozumiteľné a dostatočne objasňujúce odpovede na ním zvolený postup a aplikáciu právnej normy. Keďže ústavný súd dospel k záveru o dôvodnosti sťažovateľových námietok, vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Táto vada zároveň znemožňuje ústavnému súdu posúdiť, či okresný súd pri rozhodovaní zaujal k rozhodným skutočnostiam ústavne konformný postoj. Ústavnú konformitu postupu a aplikácie právnej normy okresným súdom bude v danom prípade možné posúdiť až potom, čo sa s nimi okresný súd v dôvodoch svojho prípadného budúceho uznesenia riadne vysporiada.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 31 K 58/2014-6982 z 28. apríla 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Okresného súdu Košice I č. k. 31 K 58/2014-6982 z 28. apríla 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07 a III. ÚS 332/09</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení</p>

	niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-reštrukturalizácia arbitrážnosť

spisová značka	III. ÚS 742/2016
populárny názov	Náhrada trov exekúcie
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	04.04.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak konkrétne zákonné ustanovenie možno vykladať extenzívne aj reštriktívne a obe tieto výklady možno považovať za ústavne konformné, priklonenie sa k jednému z týchto výkladov zo strany všeobecného súdu musí mať racionálny základ; len tak je možné zaručiť dotknutej strane právo na spravodlivý proces.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vykonávajúci funkciu súdneho exekútora vyslovil nesúhlas s uznesením okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o jeho odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 19. augusta 2015 vydaným vyšším súdnym úradníkom a ktorým mu nebola priznaná náhrada trov exekúcie. Poukázal na to, že vykonával exekúciu v prospech oprávneného proti povinnému, v priebehu ktorej bola na majetok povinného povolená reštrukturalizácia, a tak bola exekúcia v zostávajúcej časti nevyhnutne pohládavky zastavená.
z odôvodnenia	Okresný súd svoje rozhodnutie založil na nemožnosti aplikácie ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že na majetok povinného bol vyhlásený konkurz, nevyhnutné trovy exekúcie znáša oprávnený a súd bez zbytočného odkladu na návrh exekútora rozhodne o ich výške. Túto právnú úpravu považoval za striktnú, čo podložil argumentáciou: „... ak by bolo úmyslom zákonodarcu, aby trovy exekúcie znášal oprávnený aj v prípade, ak bola exekúcia zo zákona zastavená v dôsledku povolenia reštrukturalizácie povinného, bol by to uzákonil, resp. aspoň uviedol v dôvodovej správe...“ Svoje rozhodnutie podporil aj výpočtom judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej nepriznanie trov exekúcie exekútorovi nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Vyslovil názor, že exekútor (sťažovateľ) si mal svoju pohľadávku uplatniť prihláškou v reštrukturalizačnom konaní, čo ale neurobil. Vychádzajúc z obsahu spisu ústavný súd konštatuje, že okresný súd nezaložil svoje rozhodnutie na pravdivých zisteniach. Sťažovateľ si trovy namietaného exekučného konania uplatnil v reštrukturalizačnom konaní tzv. súhrnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok podanou 22. mája 2015 a po jej popretí správcom podal 17. júla 2015 aj žalobu podľa § 124 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (incidenčnú žalobu). Pokiaľ teda okresný súd konštatoval vo svojom rozhodnutí opak, vychádzal z nepravdivých skutočností, v dôsledku čoho založil svoje rozhodnutie na dôvodoch, ktoré neexistujú. Ústavný súd si je plne vedomý svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, kedy nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom (napr. III. ÚS 351/07, IV. ÚS 236/08, II. ÚS 619/2016). Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho, v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Obdobné stanovisko vyplýva aj z rozhodovacej praxe ESLP, ktorý vyslovil, že nejde o povinnú alebo nútenú prácu v prípade exekútora, ktorý sa nedomohol zaplatacia trov exekučného konania najmä preto, že povinný (prípadne i oprávnený) bol vymazaný z obchodného registra, resp. zomrel, prípadne nemal prostriedky na úhradu trov. Za podstatné treba považovať, že súdny exekútor sa na danú prácu ponúkol dobrovoľne a bremeno na neho uvalené trovami nebolo neprimerané (Mihal v. Slovenská republika č. 23360/08 a č. 31303/08 z 28. 6. 2011). Podľa názoru ústavného súdu doslovný výklad ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku, ku ktorému sa priklonil okresný súd, treba považovať za

	<p>jeden z možných výkladov tohto ustanovenia. Ďalším možným výkladom je extenzívny výklad presadzovaný sťažovateľom. Oba tieto výklady treba považovať za ústavne konformné a ako také za akceptovateľné. Priklonenie sa k jednému z možných výkladov však musí mať svoj racionálny základ; len tak je možné zaručiť dotknutej strane právo na spravodlivý proces.</p> <p>Ak okresný súd v danej veci jednoznačne vylúčil možnosť aplikácie ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku, jeho rozhodnutie nesie znaky arbitrárnosti. Doslovný gramatický výklad ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku zdôvodnil zámerom zákonodarcu a odkazom na dôvodovú správu, čo je z ústavného hľadiska v danej veci nepostačujúce.</p> <p>Zákonná úprava zakotvuje vo vzťahu k exekučnému konaniu rovnaký právny dôsledok vyhlásenia konkurzu a povolenia reštrukturalizácie, ktorým je zastavenie exekúcie ex lege. Práve pre daný dôsledok ústavný súd vidí priestor (po zohľadnení konkrétnych okolností prípadu) aj na analogickú aplikáciu ustanovenia § 203 ods. 3 Exekučného poriadku. Vylúčenie možnosti analógie by smerovalo k prílišnému formalizmu, odopretiu spravodlivosti.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 11 Er 653/2013 z 29. októbra 2015 porušené boli. Uznesenie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 11 Er 653/2013 z 29. októbra 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>ÚS SR: III. ÚS 351/07, IV. ÚS 236/08, II. ÚS 619/2016</p> <p>ESELP: Mihal v. Slovenská republika č. 23360/08 a č. 31303/08 z 28. 6. 2011</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov</p>
klúčové slová	<p>exekúcia-exekútor exekúcia-trovy exekúcie arbitrárnosť</p>

spisová značka	III. ÚS 875/2016
populárny názov	Porušenie základných práv iba v akademickej rovine
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.02.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dohovor o prístupe k informáciám čl. 9 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 44 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Ak v konkrétnej procesnej situácii sa porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa posunie do výlučne akademickej roviny, ústavný súd sa vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať a to aj s poukazom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a na hospodárnosť konania.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol účastníkom správnych konaní vedených na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pod č. 4903/2012-2.2 o odvolaní proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 2012/279-01 1/KM-R z 20. januára 2012 o žiadosti spoločnosti Lesy Slovenskej republiky, š. p., Odštepny závod Prešov o povolenie výnimky zo zákazov podľa § 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a pod č. 3816/2012-2.2 o odvolaní proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Košiciach č. 2011/00646 z 28. novembra 2011 o žiadosti štátneho podniku Lesy Slovenskej</p>

	<p>republiky o povolenie výnimky zo zákazov podľa § 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona o ochrane prírody a krajiny. V prípade oboch konaní ministerstvo o odvolaniach sťažovateľa rozhodlo rozhodnutiami č. 4903/2012-2.2 z 12. júla 2013 a č. 3816/2012-2.2 z 20. februára 2012 tak, že ich zamietlo a napadnuté rozhodnutia krajských úradov životného prostredia potvrdilo.</p> <p>Sťažovateľ následne v oboch veciach podal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žaloby podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“), ktorými sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia správnych rozhodnutí. Krajský súd rozsudkami č. k. 2 S 308/2012-88 z 13. marca 2013 a č. k. 5 S 159/2012-58 z 15. októbra 2013 žaloby sťažovateľa zamietol.</p> <p>Na odvolanie sťažovateľa najvyšší súd uzneseniami sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 rozsudky krajského súdu zrušil a konania zastavil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd zistil, že predmetom správneho konania o povolení výnimky z ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny nebolo povolenie výnimky z ochrany medveďa hnedého a povolenie jeho odstrelu, ale v oboch prípadoch konanie o povolenie výnimky zo zákazu zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt v piatom stupni územnej ochrany a zo zákazu rušenia pokoja a ticha v piatom stupni územnej ochrany [§ 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona o ochrane prírody a krajiny] v súvislosti s vykonaním fyto-sanitárnej ťažby abioticky poškodených stromov o objeme 80 m³, resp. pre účely spracovania kalamity spôsobenej premnožením lykožrúta smrekového. Rozhodnutia krajského úradu životného prostredia o (čiastočnom) povolení výnimky umožňujúcej žiadateľovi zásah do lesného porastu, ťažbu poškodeného porastu pri súčasnom rušení pokoja a ticha pracovnými postupmi boli okrem iného podmienené aj obmedzením času, počas ktorého ich bolo možné realizovať, a to do 31. mája 2012, resp. do 31. decembra 2012.</p> <p>Záver najvyššieho súdu vyslovený v stanovisku správneho kolégia sp. zn. Snj. 72/2013 o neexistencii predmetu konania ako prekážky vecného prejednávania žalôb, resp. odvolaní sťažovateľa, ktorými napadol rozsudky krajského súdu, je teda rovnako aplikovateľný aj v aktuálne prejednávaných veciach sťažovateľa. Naopak, v jeho dôsledku najvyšší súd odňal sťažovateľovi možnosť riadneho prejednávania vecí v rozsahu zakladajúcom porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s právom na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právom členov verejnosti na prístup k súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia.</p> <p>Ústavný súd však dospel najmä k názoru, že za danej procesnej situácie sa námietka porušenia v záhlaví označených základných práv a slobôd sťažovateľa napadnutým postupom a uzneseniami najvyššieho súdu posunula do výlučne akademickej roviny. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. IV. ÚS 242/08, ako aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 122/99 z 8. 9. 1999 publikované v Sbirce nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl.), pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný. V danom prípade táto podmienka splnená nie je, keďže ešte v priebehu konania pred všeobecnými súdmi rozhodnutie správneho orgánu – povolené výnimky – vzhľadom na jeho presnú časovú ohraničenosť stratilo platnosť. Na túto skutočnosť v rámci skúmania „preukázania ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím“ poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia aj najvyšší súd, keď uviedol, že „žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla spôsobiť ukrátenie jeho práva, t. j. realizácia jeho práv bola výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší, resp. priaznivejší výsledok“. Rovnako významnou pre rozhodnutie najvyššieho súdu bola aj skutočnosť, že „konanie začalo na žiadosť žiadateľa, ktorý však nepožiadaval o predĺženie výnimky v zmysle § 89 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.</p>

	<p>z.“. V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhovieť návrhom sťažovateľa (na rozdiel od už citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vzhľadom na charakter, resp. obsah rozhodnutia dotknutého správneho orgánu, vychádzal z predpokladu časovo neohraničeného súhlasu, spôsobilého zasiahnuť aj do práv „dotknutej verejnosti“ reprezentovanej v tomto prípade priamo sťažovateľkou, pozn.) nemalo vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu žiadnu právnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnictva označovaná výrazom „mootness“ (pozri Barron, J., Dienes, C. Constitutional Law. 4. vydanie. St. Paul, 1995, s. 83 – 85) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit) v praxi Spolkového ústavného súdu (napr. K. Schleich: Das Bundesverfassungsgericht. 3. vydanie. München, 1994, s. 142150), t. j. stav, keď už spor skončil alebo bol vyriešený inak, a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať.</p> <p>Vo vzťahu k argumentu sťažovateľa na podporu jeho tvrdenia o neudržateľnosti názoru najvyššieho súdu o následkoch uplynutia platnosti povolenej výnimky, a to že „po uplynutí lehoty, na ktorú boli výnimky udelené, že rozhodnutie už neexistuje a teda činnosť, ktorú žiadateľ vykonal bola porušením zákona (zákazov týchto činností), takisto nie je možné tvrdiť, že po uplynutí tejto lehoty rozhodnutie prestáva existovať a prestáva mať kvalitu rozhodnutia vydaného v súlade so zákonom alebo naopak rozhodnutia, ktoré postupom, ktorý mu predchádzal alebo samotným obsahom zákon porušilo“, ústavný súd uvádza, že pokiaľ bola činnosť, pre ktorú bola výnimka povolená, vykonaná v čase trvania výnimky a v súlade s ďalšími podmienkami výnimky, nestáva sa ex tunc a späťne porušením zákona. Porušením zákona sa stáva taká činnosť, ktorá je vykonaná nad rámec povolenej výnimky alebo po jej uplynutí. Takisto uplynutím platnosti výnimky rozhodnutie, ktorou bola povolená, zaniká nie ex tunc, ale až dňom nasledujúcim po poslednom dni platnosti povolenej výnimky. Týmto dňom počínajúc a s účinkom pro futuro rozhodnutie nemá právne účinky, nezakladá, nemení a ani nezrušuje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti právnických alebo fyzických osôb, a teda prestáva byť správny rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 OSP. Ústavný súd pripomína sťažovateľovi potrebu reálneho dopadu súdneho rozhodnutia nielen na procesné práva a povinnosti účastníka správneho konania, ale aj na jeho reálnu možnosť nielen privodiť vecne iné či výhodnejšie postavenie, ale v tomto prípade vôbec na reálnu možnosť konanie zopakovať.</p> <p>V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotnoprávneho charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnostiam sťažovateľa, ktorými namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, základného práva na priaznivé životné prostredie a informácie o ňom podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 nevyhoveli.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 242/08 ÚS ČR: IV. ÚS 122/99
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	žaloba správne súdnictvo konanie-zastavenie práva a slobody – právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva-

	právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia, o príčinách a následkoch tohto stavu
--	---

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 160/2017
populárny názov	Dôvodnosť vzneseného obvinenia a väzba obvinenej osoby
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	21.03.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Vo vzťahu k ne/odôvodnenosti uznesenia o vznesení obvinenia ústavný súd uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej skupiny v Bratislave (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 2. mája 2016 vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. b) a c) Trestného zákona s poukázaním na § 140 písm. c) a § 141 Trestného zákona. V tejto trestnej veci bol sťažovateľ uznesením špecializovaného súdu zo 4. mája 2016 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. O sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu špecializovaného súdu o jeho vzatí do väzby rozhodol najvyšší súd uznesením z 25. mája 2016 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.
z odôvodnenia	Špecializovaný súd, so závermi ktorého sa najvyšší súd stotožnil, skutočnosti, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, a že sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchali obvinení (teda aj sťažovateľ), vyvodil z dovedy zrealizovaných procesných úkonov, predovšetkým z výsluchov svedkov a obvinených, ktorých v rozhodnutí zreteľne označil. Danosť väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku špecializovaný súd oprel najmä o výpovede svedkov, z ktorých vyplýva, že nie všetci členovia zločineckej skupiny boli v danom momente zistení, a vzhľadom na spôsob zabezpečovania obhajoby jednotlivých členov skupiny a inštruovania, ako majú vypovedať alebo ako majú v prípade väzobného stíhania viesť korešpondenciu, skutočne vyplýva reálna obava, že by v prípade ponechania obvinených na slobode dochádzalo k ovplyvňovaniu vyšetrovania. Pokiaľ išlo o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, rovnako tento odôvodnil poukazom na výpoveď svedka popisujúceho činnosť skupiny, jej dlhodobé a sofistikované pôsobenie pre účely získavania finančných prostriedkov. Toto odôvodnenie prvostupňového súdu najvyšší súd akceptoval, relevantné dôvody zopakoval a znovu poukázal na dôkazné prostriedky a z nich získané dôkazy, ktorými prijatý verdikt podporil.

	<p>Uvedené skutočnosti ústavný súd hodnotí ako také, pre ktoré možno považovať napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu za ústavne konformné, a teda nie je dôvod, aby ústavný súd do tohto rozhodnutia akýmkoľvek spôsobom vstupoval. Zo záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd v spojení s uznesením špecializovaného súdu pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa, nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Potrebu väzby sťažovateľa zdôvodnili poukazom na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z hľadiska materiálnej interpretácie podmienok kolúznej a preventívnej väzby. Podľa názoru ústavného súdu tak skutkové zistenia podporené dosiaľ vykonaným dokazovaním, ako aj z nich odvodené závery najvyššieho súdu vychádzajúce zo záverov špecializovaného súdu sú na základe týmito súdmi prezentovanými myšlienkovými postupmi a hodnoteniami dostatočne odôvodnené.</p> <p>Ďalšia námietka sťažovateľa spočíva v tvrdení, že v jeho prípade neexistuje dôvod na vznesenie mu obvinenia, v dôsledku čoho absentuje materiálna podmienka väzby.</p> <p>Pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013, III. ÚS 626/2014).</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že preskúmanie rozhodnutí vydaných vyšetrovateľom v trestnom konaní, t. j. aj vznesenie obvinenia, z hľadiska ich zákonnosti zákon (Trestný poriadok) zveruje príslušnému prokurátorovi. Tejto skutočnosti zodpovedá aj rozsah možného preskúmania uznesenia o vznesení obvinenia súdom rozhodujúcim o väzbe, ktorý nemôže nahrádzať právomoc príslušnej prokuratúry. Oprávnenie špecializovaného súdu (sudcu pre prípravné konanie) na preskúmanie oznámeného obvinenia v súvislosti s posudzovaním skutkových okolností vzatia do väzby v prípravnom konaní sa obmedzuje len na zisťovanie, či skutok, pre ktorý bolo oznámené obvinenie fyzickej osobe, bol spáchaný, či ho možno posúdiť ako trestný čin a či zistené skutočnosti nasvedčujú dôvodnosti podozrenia, že skutok spáchala zadržaná (obvinená) osoba. A ako už bolo ústavným súdom konštatované, z tohto hľadiska rozhodnutia všeobecných súdov vo veci sťažovateľa v súvislosti s dodržaním ochrany základných práv jednoznačne obstáli.</p> <p>Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa porušenia práva sťažovateľa na obhajobu vyjadreného v čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 3 dohovoru, ústavný súd už opakovane judikoval, že čl. 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05, III. ÚS 422/2016).</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013, III. ÚS 626/2014, II. ÚS 15/05, III. ÚS 422/2016</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>trestné konanie väzba-preskúmanie väzobných dôvodov väzba-kolúzna väzba-vzatie do väzby väzba-preventívna</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 166/2017</p>
------------------------------	--------------------------------

populárny názov	Rozhodovanie ústavného súdu o súlade právnych predpisov a prípustnosť dovolania v občianskom súdnom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	21.03.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 14 ods. 1
analytická právna veta	Podanie návrhu na začatie konania ústavnému súdu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy osobami uvedenými v čl. 130 ods. 1 písm. a) až g) ústavy, resp. v § 18 ods. 1 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde a ani prijatie takéhoto návrhu na ďalšie konanie ústavným súdom nie sú osobitnými dôvodmi, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v občianskom súdnom konaní, resp. v konaní, v ktorom súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci.
skutkový stav a základné fakty	Na základe návrhu žalovanej okresný súd uznesením z 20. februára 2013 podľa v tom čase účinného § 141a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zaviazal sťažovateľku zložiť preddavok na trovy konania v sume 68 565,78 € v lehote 45 dní na účet okresného súdu; rovnakú povinnosť okresný súd uložil aj žalovanej. Príkaz na úhradu (tlačivo) bol kvôli nesprávne uvedenému variabilnému symbolu zo strany okresného súdu zasielaný účastníkom konania opakovane, pričom právny zástupca sťažovateľky ho prevzal 14. marca 2013 a právny zástupca žalovanej 15. marca 2013. Žalovaná povinnosť zaplatiť preddavok na trovy konania splnila ešte 9. apríla 2013. Sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 2. mája 2013 oznámila, že v jeho prospech zriadila bankovú záruku v sume 68 565,78 €, z ktorej má vyplývať, že „táto automaticky zanikne dňom, keď obdržia písomné prehlásenie súdu, že sa v plnom rozsahu vzdáva nároku na plnenie z tejto záruky alebo zanikne dňom 10. apríla 2015“. Keďže túto skutočnosť okresný súd nepovažoval za splnenie povinnosti uloženej sťažovateľke jeho rozhodnutím, s poukazom na účel inštitútu preddavku na trovy konania uznesením zo 7. mája 2013 konanie podľa § 141a poslednej vety OSP zastavil. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka 31. mája 2013 odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia inštitútu bankovej záruky v kontexte s ustanovením § 141 OSP, preto jeho rozhodnutie o zastavení konania považuje za predčasné. Krajský súd uznesením z 31. októbra 2013 uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia pritom uviedol, že „lehota na zloženie preddavku na trovy začala navrhovateľovi plynúť až doručením druhého (správneho) príkazu na úhradu preddavku, 45-dňová lehota na úhradu mu preto skončila dňa 27. 04. 2013. Doručenie vadného príkazu na úhradu totiž nemôže byť na úkor účastníka“. Na základe tohto príkazu na úhradu bola sťažovateľka povinná zaplatiť preddavok na úhradu trov konania „na účet súdu. Nie je totiž možné považovať zriadenie bankovej záruky za splnenie súdom uloženej povinnosti zložiť preddavok na trovy na účet Okresného súdu Bratislava III, nakoľko banková záruka je časovo obmedzená do 10. 04. 2015, čo odporuje účelu preddavku na trovy konania. Dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 prvej vety OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, pretože dospel k záveru, že nie je prípustné podľa § 239 OSP, pričom nezistil ani vady konania uvedené v § 237 OSP vrátane sťažovateľkou namietaného odňatia jej možnosti konať pred súdom.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Vychádzajúc z odôvodnenia sťažnosti ústavný súd zistil, že v okolnostiach daného prípadu nevznikol „spor“ o to, či zo strany súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu boli naplnené podmienky aplikácie § 141a ods. 1 prvej vety OSP, a dokonca nevznikol ani „spor“ o to, či boli naplnené podmienky aplikácie § 141 ods. 1 poslednej vety OSP. Námietky sťažovateľky smerujú predovšetkým proti tomu, že najvyšší súd so svojim rozhodnutím o podanom dovolaní nepočkal na rozhodnutie ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 30/2015, čím mal porušiť jej v záhlaví označené základné práva a slobody.</p> <p>O porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) nejde vtedy, ak dovolací súd odmietol podané dovolanie ako procesne neprípustné ešte predtým, ako v zmysle čl. 125 ods. 3 ústavy nadobudlo účinnosť rozhodnutie ústavného súdu vydané v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, t. j. dňom vyhlásenia tohto rozhodnutia (nálezu) v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Samotné podanie návrhu na začatie konania ústavnému súdu osobami uvedenými v čl. 130 ods. 1 písm. a) až g) ústavy, resp. v § 18 ods. 1 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde a ani prijatie takéhoto návrhu na ďalšie konanie ústavným súdom totiž nie sú osobitnými dôvodmi, ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v občianskom súdnom konaní, resp. v konaní, v ktorom súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci.</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že najvyšší súd sa mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľky proti uzneseniu odvolacieho súdu neodmietol zaoberať, jej dovolanie riadne preskúmal, a to nielen so zreteľom na ňou uplatnené dovolacie dôvody, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania, ale aj na ďalšie vady konania, ktoré však nezistil, preto následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol o ňom zákonom predpokladaným spôsobom. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na to, že pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje, preto ním vo všeobecnosti treba rozumieť taký procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Ústavný súd sa plne stotožňuje aj s názorom najvyššieho súdu, ktorý preskúmaním dovolaní napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu dospel k záveru, že spĺňa kritériá odôvodňovania súdnych rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP, preto ho „nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné“. V tejto súvislosti dopĺňa, že za právny úkon obchádzajúci zákon treba považovať (aj) taký právny úkon, ktorý smeruje k dôsledkom, ktoré síce zákon vyslovene nezakazuje, avšak ich prípustnosť z jeho zmyslu a účelu vyvodit' nemožno. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, a keďže jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Čo sa týka námietky porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade neexistuje reálna možnosť vyslovenia ich porušenia, pretože vzhľadom na právoplatné skončenie napadnutého konania pred podaním sťažnosti ústavnému súdu by konanie o takejto sťažnosti nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd vo vzťahu k označeným právam poskytuje.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že:</p>
-----------------------------	--

	<u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 6/03, I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	trovy konania-preddavok dovolanie-prípustnosť občianske súdne konanie konanie-zastavenie

Nález - prietahy:

spisová značka	III. ÚS 117/2017
populárny názov	Extrémne prietahy
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.04.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Z ústavnoprávneho hľadiska nemožno akceptovať, aby konanie pred všeobecným súdom nebolo ani po viac ako 15 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.
skutkový stav a základné fakty	Napadnuté konanie začalo podaním návrhu na určenie vlastníckeho práva vydržaním 25. februára 2002 na okresnom súde, kde je vedené pod sp. zn. 14 C 33/2002. Ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.</p> <p>Predmetom konania pred okresným súdom je návrh na určenie vlastníckeho práva vydržaním. Podľa názoru ústavného súdu preskúmané konanie nie je skutkovo ani právne zložitý, pričom existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania uvedených majetkových sporov, takže pri efektívnejšom a sústredenejšom postupe mohol okresný súd v napadnutom konaní postupovať plynulejšie. Na zložitosť veci nepoukázal ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti.</p> <p>Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania v procesnom postavení odporkyne. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by v súvislosti s prietahmi bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd zistil, že okresný súd bol v období od 31. marca 2004 do 19. januára 2007 bez relevantného dôvodu úplne nečinný 2 roky a 8 mesiacov.</p> <p>Okrem nečinnosti nebol postup okresného súdu v napadnutom konaní ani dostatočne efektívny. Okresný súd po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu z 31. augusta 2007 predložil súdny spis krajskému súdu 15. augusta 2008, pričom krajský súd bez rozhodnutia ho vrátil okresnému súdu z dôvodu nesprávneho vymáhania súdneho poplatku za odvolanie a po odstránení uvedeného nedostatku bol súdny spis krajskému súdu opätovne</p>

	<p>predložený 24. októbra 2008.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 33/2002 porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Bratislava III prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 33/2002 konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	právo-súkromné vlastníctvo-vysporiadanie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.